

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 41 (356)

Fredagen den 12 oktober 1894.

7:de årg.

Prenumerationspris pr kvartal: Idun ensam kr. 1 40 Iduns Modetidning jämte kol- lorerade planscher 1: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. 1:—	Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2-3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för komplette, ingar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	---	---	--	---

Helga Hoving.

När på de svartglän-
sande affischtaflorna
utanför Dramatiska
teatern första programmet
klistrades för detta spelår,
läste man där ett nytt
namn — namnet Helga
Hoving. Men man stan-
nade icke länge i villrå-
dighet. Hela Stockholm
visste ju, att en af Dra-
matiska teaterns mest ta-
langfulla unga fruar gift
om sig, och att den char-
manta fru Helga Rund-
berg blifvit genom kärle-
ken och vigselformuläret
förbytt till den lika så
charmanta fru Helga Ho-
ving.

Men hvem anade, när
man såg hvarandra för
sista gången förra säson-
gen, att vår korta nor-
diska sommar skulle vara
tillräcklig för en så pass
betydelsefull namnförän-
dring? Det är nu emel-
lertid så, och Iduns re-
daktion, som länge lyst
den lifligaste önskan att för
sin publik få presentera
den uppburna unga skå-
despelerskan, griper nu
tillfället i flykten — gör
det så mycket hellre, som
fru Hoving på senare åren
kunnat räknas till Drama-
tiska teaterns mest fram-
åtgående skådespelerskor.

»— Jag försäkrar
er, det är mot min vilja!»
säger Sebastian-Viola, när

hon drar värjan i gamle
Shakespeares »Tretton-
dagsafton», men jag för-
klarar däremot, att det
är mig ett nöje att dop-
pa pennan i bläckhornet
för att skriva fru Ho-
vings biografi.

Ett nöje — af två or-
sakers skull.

För det första, emedan
hennes konst visar ett
stadigt framåtgående, och
emedan denna konst är
fin och i hennes gestalt
betagande elegant.

För det andra påmin-
ner hon mig om en svun-
nen glad tid, då lifvet
icke hade någon annan
morgondag än hoppets,
och då endast det att
lefva och vara till var
njutning nog.

Jag var nämligen extra
elev vid Kungliga teaterns
elevskola — det vill säga,
jag tog deklamationslek-
tioner för fru Tammelin
med rätt att äfven bevi-
sta elevskolans öfningar.

Därför förskrifver sig
min första bekantskap
med fru Hoving, då frö-
ken Helga Adamsén, nyss
konfirmerad, svärmisk och
full af entusiasm.

Entusiasm hade vi för
resten alla. Konsten —
detta var då något så öfver-
våldigande stort och ett ak-
törs- eller aktriskontrak-
vid Kungl. dramatiska teat

När ett hjärta mött ett annat hjärta,
Ringa blir då, hvad förut var mycket,

Jord och himmel, hemland, fader, moder,
Mer än jorden sluts då i ett famntag.

J. L. Runeberg.

tern gällde för oss vida mer än en fullmakt på all världens mest lysande äreställen och fabelaktiga rikedomar.

Och nu —?

Ja, många af de forna kamraterna ha nått sin lyckas dröm och omsatt den i verklighet — Ellen Hedlund, som grät så bittra tårar och fick så mycket ovet, har blifvit den firade Ellen Hartman, Anna Zetterberg, den obestriddigen djupaste begåfningen, glänste som ett stjärnskott och försvann, och Helga Adamsén — ja, hvad hon är veta vi — andra äro döda, för alltid borta, så den mycket begåfvade Olga Hård med den djupa, varma stämman och de själfvulla ögonen; andra återigen hafva spårlöst slukats af livvets hejdlöst glidande ström.

»Men de unga herrarne?» frågar ni.

Jag behöfver endast nämna, hvilka de voro, för att ni skall veta, hvar ni har att råka dem nu. De voro, vill jag minnas: Oskar Sternvall, Ossian Hamrin, Emil Hjertstedt, Frans Envall och Axel Rundberg.

Detta var, i stort sedt, herr och fru Anders Willmans elevskola.

Och ur denna gick år 1880 fröken Helga Adamsén med aktriskontrakt på fickan till k. Dramatiska teatern.

— — Det måtte vara förfärligt att vara ung och ha talang, känna blodet brinna af begär att komma fram och endast få se på, hur andra segra, fira triumfer. Men i vanliga fall är det de ungas lott vid teatern.

Den unga damen med det danska namnet hade just heller inga vidare roller att anteckna från sina första år vid Dramatiska teatern. Hon var söt och behagfull, liflig som en gazell i Cherubins roll och pikant som »En öfverste i forna dagar». Men tillfälle att riktigt känna sin talang på pulsen, djärft flyga ut och pröfva vingarna — det fick hon aldrig.

Redan år 1883 finna vi henne hos Bosin & Wagner. Det är hos dem, på Djurgårdsteatern, som hon för första gången gör sig riktigt bemärkt.

I F. Hedbergs lustspel »Gräsänklingar» glänser hon som dansk varietédiva genom det sätt, på hvilket hon sjunger visor af Erik Bögh — från denna afton datera sig hennes triumfer som vissångerska — och i en annan af F. Hedbergs folkkomedier, »Rospiggarna», skapar hon af bondflickan Hanna en både levande och karaktäristisk typ. Jag vill till och med minnas, att hon med framgång återgaf »Teblommas» parti och således visade, att, hvad som fattades henne, icke var det mångsidighet.

Emellertid kräde den distinguerade konsten henne tillbaka, och hösten 1885 är hon åter införlifvad med Dramatiska teaterns artistkår.

Nu är det hennes tur att skapa de stora rollerna. Och hvarje speltermin som går, betecknar nya eröfringar på den sceniska konstens område. Hon har vunnit i säkerhet, i valde öfver sig själf; hon förstår nu att använda sin mjuka kvinnlighet på ett sätt, som låter rollen i hennes händer få ett osökt behag, en charme, som alltid intar, om också icke hänför.

Hennes Abigael i »Ambrosius» är icke blott strålande vacker, men har äfven detta aristokratiska något, som fångar den veka, drömmande Ambrosius Stub och kommer honom att tillbe den hänförande kvinnan, icke endast

som kvinna, utan som representant för ett andligt förfinadt lif.

Fru Hovings konst är alltid soignerad, där finns aldrig något som stöter. Det är väl sant, att den ibland är allt för glatt, karaktären glider undan, och hennes unga damer bli sig väl lika.

Men stundom — och isynnerhet på sista tiden — slår hon sig riktigt lös. Hennes Hertha i »En droppe gift» och hennes Almuth i »Hexan», från den tid den stora konsten hade sitt rätta hemvist på den stora scenen, äro hvar i sitt slag förträffliga. Och i »Hexan» var det helt enkelt hon, som nådde diktarens tanke närmast.

Det senast gångna spelåret har låtit henne fira sina största triumfer. Hennes konst har fått mera innehåll och djärfvare flykt.

Slag i slag har hon segrat.

I »Ungdom», detta stycke, som höjts till skyarne eller sänkts till den literära afgrundens djup, gaf hon på ett vackert och själfullt sätt den unga flickans roll. Hennes Mandanika i »Vasantasena», Dramatiska teaterns stora trumf förra året, hade en fjärde akt, som kom salongen att jubla. Det var en eld i spelet, en fart i replikerna, som jämte den glänsande österländska apparitionen förlänade denna modiga unga slafvinna sympatiens hela medryckande kraft.

Och så till sist hennes Sebastian-Viola i Shakespeares odödliga »Trettondagsafton», detta förtjusande lustspel, som, jag hoppas det, alltid skall vara till finnandes på Dramatiska teaterns spellista. Öfver fru Hovings Viola låg en verklig poetisk fågning, ett älskvärdt behag, en förtrollande glädtighet, som, allt tillsammans, skapade ett äkta litet konstverk. Också var kritiken en enda lofsång och publiken, som nog ännu har öppna ögon för fantasiens skimrande fjärlingsvingar, idel entusiasm.

I hänförelse är äfven publiken, när fru Hoving sjunger danska visor. Man kan vara aldeles viss på, att när hennes namn står på ett matinéprogram, finns det inte en plats att få.

När Nero lät slafven — den siste, som blef honom trogen — stöta dolken i sin strupe, lär han ha utropat:

»Hvilken konstnär går inte världen miste om!»

Jag har alltid tänkt, när jag hört fru Hoving sjunga:

»Hvilken varietédiva går inte förlorad i henne!»

Men fru Hoving har nu alltid satt konsten för högt att ens reflektera öfver tribunens Danaäregn och larmande triumfer.

Och det är sannerligen i våra dar att hålla henne räkning för!

— —

Det var i våras jag gjorde den intagande skådespelerskan min visit.

Högt upp på Kungsholmen, nära hvita, seglande skyar och svarta kvittrande svalor, hade hon inredt sin artistiska lilla våning.

Ty liten var den: två rum disponerade hon själf, de andra den öfriga familjen.

Men hvad hon hade det förtjusande! Det var en den lämpligaste ram kring en ung skådespelerskas hemlif: böcker, taflor, tidskrifter, eleganta möbler, liksom afpassade för ett

dockskåp i roccoco, växter och alla dessa tusen småting, som liksom afrunda lyxen.

Man kände sig behagligt stämd i samma ögonblick, man satte foten innanför hennes tröskel.

Och så värdinnan själf!

Ni vet fru Hoving kan vara älskvärd på teatern, men det är ett intet emot hemma.

»Vill ni ta plats?»

Hon visade på en bekväm hvilstol.

Så flög en idé i hennes hufvud.

»Nej, här... här i solljuset... framför det öppna fönstret! Inte sant?... Det är mycket trefligare!»

Och hon sköt fram stolen öfver den mjuka mattan.

»Och så ett litet glas italiensk vermouth?»

Och vermouthen kom, och stämningen kom. Orden föddes af sig själfva framför denna ljusa, vårliga himmel.

Det blef ett hjärtligt, lifligt samspråk, sådant som uppstår mellan gamla kamrater, som icke talats vid på länge. Och ibland gjorde vi en liten afstickare till det härliga Venezias trånga gator och krokiga kanaler, till Tyrolens snöiga berg och gröna dalar. Och så återvände vi, fångade genom ett litet ord, en tankegång, till hennes verkningskrets.

»Och nu är ni lycklig?»

Det låg ett stilla allvar öfver henne, när hon svarade:

»Detta år har skänkt mig den största sorg och den största lycka. Min mor har dött, och jag har spelat Viola. Mitt hjärta har gråtit och jublat som aldrig förr. Jag tycker jag har lärt så mycket under några veckor.»

Hon reste sig och räckte mig sin hand.

»Nu, tack vackert för gamla minnen och en liten riktigt hyggelig stund. Och skrifer ni någon gång något om mig, får ni inte glömma, att jag har fru Hedvig Winterhjelm att tacka för mycket. Det är den finaste, mest förstående konstnärssjäl, jag någonsin mött.»

Och så var den visiten slut.

Ja, det vill säga, inte aldeles, ty hon stack ut sitt lilla hufvud genom dörren och sa':

»Välkommen åter!»

Men det har sig inte så lätt. Det artistiska lilla fågelboet fyra trappor upp är nog flyttadt vid det här laget, och på entrén till den nuvarande magnifika våningen sitter antagligen ganska snart en kolossal messingsplåt, där det står graveradt:

Doktor och doktorinnan Johannes Hoving.

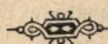
Säkert är, att Dramatiska teatern är att gratulera, som fått behålla unga frun och till på köpet får en riktig doktorinna i huset.

Daniel Fallström.

Man fordrar fyra ting af en kvinna: att dygden bor i hennes hjärta, att blygsamheten lyser på hennes panna, att mildheten strömmar från hennes läppar och att arbetet sysselsätter hennes händer.

J. J. Rousseau.

Till Nore.

*Berget bor en kung, så sägnen var,
som väl jag minnes från min barn-
doms dar,
Han har ett slott, som skiner utaf gull,
Och salen där är af demanter full.*

*Ej mänskofot det slottet än beträdt,
Att finna vägen dit är icke lätt,
Men om du finner den, en skatt du får,
Långt större än dig tänka du förmår.*

*Ja, så var sagan. Mången sommarkväll
Jag klappade på klippans hårda håll,
Men dörren slutet blef för barnahand,
Och snart jag växte ifrån sagans land.*

*Och åren gingo. Då jag kom en kväll
Att skåda Totunheimens stolta fjäll.
Och sagan trädde åter för min håg —
Nu bergakungens slott jag säkert såg.*

*Där sträckte torn och tinnar sig mot skyn,
De strålade af silfver för min syn,
Och solen strödde öfverallt sitt gull.
Nog var den kungaborg af skatter full.*

*Är sagan sanning då, kan äfven jag,
Som vägen fann, få skatter där en dag?
Ja väl, de flyga kring med fjällets vind,
De heta styrka, hälsans ros på kind.*

*Haf tack för skatten, men jag vill ha mer —
Säg, Nore, då du Sveabarnen ger
Så rika gåfvor från ditt fagra land,
Vill du ej räcka ock en broders hand?*

—li—

”PärLAN bland dagar”.

Hvilodagens vara eller icke vara har mer än en gång varit under debatt. Och ej nog med det. Man har för att utröna, huruvida en sådan dag vore till verkligt gagn för människan och ej måhända fastmer verkade hindrande och hämmande på förkofran och utveckling, gripit till än mer radikala medel — rätt och slätt låtit afskaffa hvilodagen.

Det slutomdöme, till hvilket emellertid alla öfverläggningar i detta ämne ledt, har varit det, att denna dag är en af de visaste inrättningar i vår världsordning, och resultatet af de praktiska rön, som blifvit gjorda, har

bekräftat sanningen däraf samt till fullo ådagalagt hvilodagens absoluta nödvändighet.

Att söndagen är ett godt, äro vi således ense om. En annan sak är, om vi, hvar och en för sin personliga del, låtit den blifva ett godt för oss, om vi använda den på ett sätt, som motsvarar dess ändamål. Och inför den frågan måste vi till vår blygd erkänna, att vi ofta nog helt lätt sinnigt förspilla detta goda, eller åtminstone att vi långt ifrån alltid hafva den behållning af våra söndagar, som vi borde hafva. Se vi oss sedan omkring, kunna vi rent af förskräckas för det missbruk af denna dag, som råder. Ingen dag i veckan blir så neddragen, så illa använd som hvilodagen, »Herrens dag»; detta kan sägas som gällande regel, om man undantager den lilla skara verkliga kristna, som kommit till insikt om, att söndagen är en dag, särskildt bestämd för den i oss inneboende evighetsvarelens tillväxt och utveckling.

Till och med där, hvarest man vill hålla på ett noggrant iakttagande af kristna bruk och plägseder, såsom kyrkogång, predikoläsande m. m., vågar jag påstå, att i många fall man till viss grad ohelgar hvilodagen. Antingen affärdar man med dessa fromma plägseder Gud och sitt samvetes kraf, anseende sig hafva uppfyllt »allan rättfärdighet», då man fullgjort vissa andaktsöfningar, samt äga rätt att sedan lefva i »sus och dus»; eller förvandlar man »pärlan bland dagar» till en tråkig dag. Och tråkigheten är farligare än mången tror: den föder synd.

Att varseblifva missbruk, upptäcka fel och brister, är emellertid en jämförelsevis ganska lätt sak. Svårare ställer sig saken, då fråga blir om att i missbrukets ställe införa ett godt bruk, att rätta felen och afhjälpa bristerna.

Ofta nog är man ej heller på det klara med sig själf angående det sätt, på hvilket söndagen bör helighållas. Synnerligast för en moder, som ej endast har sig själf, utan därefter en ungdomsskara att ansvara för, erbjuder söndagsfrågans lösning ganska stora svårigheter; däri instämmer säkerligen en hvar, som är i denna ställning och som tänkt djupare på denna viktiga sak. Jag har trott mig göra en och annan sådan spörjande, villrådig moder en tjänst med att återgifva, hvad jag i detta ämne nyligen läste i den berömda Halleprofessorns, J. E. Erdmanns *Ernste Spiele*.* På ett utredande sätt behandlar han där, bland många andra intressanta frågor, äfven den om ett rätt kristligt söndagsfirande.

Författaren gifver först en öfverblick öfver det hedniska och judiska högtidsfirandet. Grekernas religion är en dyrkan af skönheten, hvarför naturligtvis deras religiösa uppbyggelse sammanfaller med en stegrad njutning af det sköna. Däraf den glada karaktären i deras kult. Det glada gästabudet, kämpaspelet, i hvilket atleternas kraft och skönhet tjusa åskådarne, dansen och den dramatiska föreställningen, som sluta sig därtill, fylla hela högtidens dag. Och detsamma är förhållandet i den nordiska hedendomen. På helt annat sätt går det till hos judarne. Hos dem träder den stränga lagen i hela sitt upphöjda majestät i skönhetens ställe. Judens kult är följaktligen icke den glada leken, utan den allvarsamma försakelsen. Han smyckar sig icke med doftande salvor till den glada festen, utan säck och aska antyda hans inre förkrossning. Man ser honom icke på det öppna torget kalasa och jubla, därför att det

* »Allvarliga lekar».

är festdag, utan sabbaten manar honom att draga sig tillbaka i sitt hem och inom sig själf. All yttre verksamhet är förbjuden: det fromma folket stenade en person, emedan han samlade ved på sabbaten, och försvare sig icke mot den fiende, som eröfrade staden, ty det var sabbat.

Dessa båda element — det hedniska och judiska — strida om våldet vid det kristna söndagsfirandet. Intetdera bör utskjutas; ej heller böra de förhålla sig fientliga till hvarandra. Kristendomen bör i sig upptaga båda och äger äfven förmåga att sammansmälta dem till ett helt och nytt, liksom — för att begagna en liknelse — då stål och flinta träffa tillsammans, en gnista uppstår, som om hon tänder förvandlas till låga, i hvilken hvarken något af flinta eller stål kan upptäckas.

Sorgligt nog har det i de lutherska kyrkorna på en del håll kommit därhän — säger författaren — att söndagsfirandet består i ett kontinuerligt söndagens ohelgande, i det att antingen lågstämtdt hvardagslif eller ett osedligt tidens »fördrifvande» träd i gudstjänstens ställe. Om man kallar detta ett hedniskt väsende, gör man hedningarna orätt, ty så betedde de sig icke. Deras glada lekar utgjorde en lyftning öfver hvardagslifvets nivå och få icke jämföras med ett kvarblifvande på denna nivå, än mindre med ett nedsjunkande under densamma. Just därför blefve det ett falskt botemedel för vårt kränka söndagslif, om man, i stället för det syndiga väsende, som är sjukdomsorsaken och lika väl kan antaga judisk som hednisk form, ville undertrycka det hedniska elementet i söndagslifvet — den estetiska lusten, glädjen åt det sköna — hvilket de vilja, som t. ex. önska, att det vore människorna förbjudet att besöka hvarandra eller att gå på tafvelgallerier och konserter på söndagen, om de också eljes icke anse sådant för något orätt. Detta skulle icke göra vårt söndagslif sundt, utan allenast judiskt, liksom jag finner det aldeles följdriktigt att, jämte angreppen på alla estetiska njutningar på söndagen, äfven inställt sig en viss förkärlek för det judiska ordet sabbat i stället för söndag. Likaledes vill jag icke neka, att, då det under öfverläggningar om söndagens firande äfven afhandlats, »huruvida det vore den kristne tillåtet att raka sig på söndagen», detta erinrar om hvad bibeln säger om fariseerna, att de silade mygg och sväljde kameler. Det är visserligen sant, att man alltid framhåller, huru man i England lyckats utdrifva det hedniska elementet ur söndagslifvet. Där slås ej en ton på pianot på söndagen, ingen promenad i det gröna företages, ingen af umgänge kryddad måltid intages. Man jämför med beundran Londons och Edinburghs efter kyrktiden ödsliga gator med de skaror, som i Paris och Wien på förmiddagarna trängas i mässan, men på aftnarna i förlustelselokalerna. Måhända gjorde emellertid dessa beundrare af det engelska och skottska söndagsfirandet väl, om de icke endast betraktade gatorna, utan också hemmens inre. De kunde där nästan komma till den åsikten, att gäspningen hör till de fromma laterna, så ofta förekommer den där på söndagen. Bäst vore, att vi icke sökte botemedlet för vårt sjuka söndagslif hos de i allmänhet något judaisierande engelsmännen, utan att vi sökte reda oss med hvad kristendomen bestämmer. I enlighet härmed önska vi, att, om plägseden är för svag, lagen må träda upp mot alla försök att neddraga söndagen till arbetsda-

garne med gamla testamentets ord: sex dagar skall du arbeta, men den sjunde är en hvilodag. Men så snart man vill förbjuda oss att på söndagen glädja oss åt det sköna, att njuta af konstens verk eller af ädelt umgänge, då vi under veckans lopp icke haft tid därtill, då protesteras vi mot, att man röfvar från oss söndagen som en fest- d. v. s. en glädjedag. Må den vara både det ena och det andra! Visserligen icke på katolskt sätt ägnad åt först judisk ceremonieltjänst och sedan hedniskt världssinne, utan genomtränge båda hvarandra så, att äfven skönhets-sinnet alltid kan finna sin tillfredsställelse i den allvarliga, högtidliga gudstjänsten, så att ingen disharmonisk sång söndersliter örat, ingen oskön anblick sårar ögat, att predikan blifver ett fulländadt, äfven i det enskilda genomtänkt och afrundadt konstverk. — Att en aktningvärd sträfvan i denna riktning för närvarande gör sig gällande, måste vi med glädje erkänna. — Men må å andra sidan sällskapsglädjen erhålla en andlig invigning, så att vi midt i söndagens glädje och jubel må känna oss mera lyftade än eljes, och det uttryck, man i »den gamla goda tiden» begagnade, när det var tal om en lustbarhet: »vi voro glada i Herren», icke förefalla oss som ett föråldradt, utan som ett godt, d. v. s. ett saken motsvarande uttryck.

Ellen Bergström.

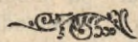
Adliga jungfrur.

Inom vissa adliga familjer och kretsar i vår hufvudstad och kanske ock på andra håll i vårt land har på senare tider begynts en stark agitation för att på nytt införa den gamla benämningen *jungfru* i stället för frökentiteln för ogifta damer af frälse stånd. Lyckas man i dessa sträfvan- den, torde den tid vara nära, då vi allmänt i sällskaps- och umgängeslivet få höra herrarne titulera de unga adelsfröknarna med »jungfru Stjärnkrona», t. ex., eller »jungfru Sigrid», »jungfru Elin» i stället för det nuvarande »fröknandet».

Under detta ligger till någon del en aristokratisk uppresning mot den nu gällande jämlikhetstiteln, och från den synpunkten torde den nya — eller egentligen urgamla — tanken på många håll svårligen kunna påräkna sympatier. Men nekas kan ej heller, att det finns åtskilligt, som talar till fördel för reformen, ej minst den omständigheten, att jungfrutiteln väl är bra mycket vackrare och nationelare än frökenskapet.

Det skulle vara roligt att höra, hvad Iduns läsarinor tänka om saken, och hur sympatierna eller antipatierna ställa sig i landsändarne; och om nu därför någon ville i vår egen tidning yttra sig i ämnet:
Fröken eller jungfru?
mottar nog redaktionen med vanlig välvilja insändarne.

En jungfruföröken.

Sen till, att *Idun* och *Iduns Modetidning* finnas hos alla edra bekanta!

”Eroican.”

Skiss af Wilma Lindhé.

Teatern var festligt upplyst och hvarje plats upptagen, från och med parkett ända till galleriet.

Nere på de förnämsta platserna sågos ljusa eleganta toaletter, och där uppe nära taket intelligentas ansikten och enkla väl burna dräkter, som visade, att publiken var en helt annan än under de vanliga teaterkvällarna.

Inne på scenen, som ej afstängdes genom någon ridå, stodo långa rader af notställare, bakom hvilka gömde sig högtidsklädda musikäldkare, med sina olika instrument, och öfver hela salongen låg den spänning, som betecknade, att man hade en konstnjutning i perspektiv.

Symfonikonsertens första nummer, en festuvertyr, hade förklingat, och nu spelades några nummer af Griegs härliga suite ur musiken till Per Gynt. Ingridis klagan, Pers hemfärd i ovädret — medan stormen tjuoter och vågorna slå med illusoriskt ängslande styrka — den arabiska dansen med sina snillrika öfvergångar, Solveigs sång — som lockade tårar i alla ögon.

Det var tyst i salongen, så att man kunde höra en knappål falla; men på tredje raden, där platserna voro onummerade och man redan satt trångt, trefvade en halfblind åldrig kvinna sig fram.

Vaktmästaren, gammal och böjd han också, försökte af alla krafter att väcka uppmärksamhet genom viftningar och ett upprepadt »var god maka åt sig», men ingen hörde därpå, förrän hviskningarna blefvo högljuddare, då ett enhälligt »hysch» var enda svaret. Efter upprepade viftningar, hviskningar och hyschanden fick den gamla emellertid plats och började ordna sina tillhörigheter, näsduken, handskarna, som hon höll i handen, ridikylen, sjalen, hon hade på, samt den, som var med i reserv, med mera. På musiken tycktes hon ej stort gifva akt.

Det låg något oroligt, nervöst öfver henne som hos den, hvilken ej kan lita på sig själf och i följd därpå känner sig fullkomligt hjälplös bland främlingar.

Lite hvar gaf också akt på henne med nyfikenhet och medlidande.

Efter en paus ljödo de första tonerna till Beethovens Sinfonia Eroica, och den gamla rätade upp sig som nummerhästen vid trumpetsignalen.

Smått ruskande med hufvudet och omedvetet angifvande takten med fingrarna, följde hon med hvarje ton, medan det gamla skrumpna ansiktet öfvergöts af ett leende liksom vid återseendet af en kär, länge saknad vän.

Stundom syntes hon rent af öfvervåldigad och knäppte sina händer, medan hon vaggade med öfver kroppen, och vid andra satsen — Marcia funebre — störtade tårarna ur de matta, fördunklade ögonen. Vid Scherzot log hon åter och markerade sakta takten med högra foten, och vid det enkla temat och jublet i finalen var det, som hade en återglans af ungdom och lycka för ett ögonblick öfvergjutit de vissnade dragen.

Sjalen, handskarna, ridikylen, näsduken, pastiljdosen — alltsammans hade fallit på golvet, utan att hon märkt det, och det var först efter pausen, medan instrumenten pröfvades för sista numret — en symfoni af Tschajkowsky — hon vaknade till verkligheten och gjorde sina grannar omak genom

nödvändigheten att hjälpa till med uppsamlandet af hennes tillhörigheter.

Den förra oron hade nu åter kommit öfver henne, och hon såg emellanåt helt ängsligt mot utgångsdörren, medan hon höll sträng reda på de medförda effekterna.

Den brusande strömmen af välljud och klangfärger gick henne förbi, nästan som hade hon varit döf, och när publiken applåderade i stormande förtjusning, hade hon synbarligen endast en tanke — den att komma ut och till någon, som tog värd om henne, hjälpte henne till rätta och förde henne hem.

Ute i korridoren, där ytterplaggen hängde, var stark trängsel, och man liksom kappades om att få fatt i sitt och komma ut så fort som möjligt. Endast den gamla stod handfallen, utan att kunna taga sig något för.

»Jag skulle ha en jungfru efter mig! Finns här ingen, har ingen sett någon?» framkastade hon, utan att någon lade märke till hennes ord.

Vaktmästaren kom för att hjälpa, då han såg, att hon blef efter alla andra.

»Finns här någon, som kan följa mig hem? Någon man kan betala?» frågade hon ängsligt, men ingen svarade.

Det var redan mörkt i den nyss så festligt upplysta salongen, och äfven i korridor och trappa väntade man endast på henne för att släcka.

Vaktmästaren hjälpte henne så godt han kunde, medan hon tappade den ena efter den andra af sina tillhörigheter, tog upp och tappade dem på nytt, i nervös brådska.

»Får jag också hjälpa?» sade ett fruntimmer, som stannat kvar i känslan af det samvetlösa i att lämna den gamla så utan allt bistånd. Genom förenade bemödanden blef hon snart färdig; men både muffen och parasollen glömdes, hvilket upptäcktes i sista stunden.

»De stygga trapporna! Hur skall jag kunna reda mig?» sade hon ängsligt.

»Åh, det bär ju utför. Se här är ledstänggen, håll i den med ena handen, så skall jag hålla er i den andra. Småsakerna kan jag också bära.»

»Jag vet inte, hur jag skall kunna tacka?»

»Det behöfs inte! Så nu är *den* trappan slut, här ha vi en liten afsats, håll er intill väggen. Nu börja trappstegen igen.»

»Och Sofie som inte kom! Hur skulle det gått, om inte fruntimret varit? Se jag är så alldeles främmande här i staden, och så ser jag ingenting.»

»Då är det inte godt att reda sig; här slutar den andra trappan, nu är det bara en liten slät afsats kvar och så en halftrappa.»

»Äro vi nere nu?»

»Ja!»

»Då kanske jag kan få knäppa min kappa?»

»Låt mig få göra det.»

»Tänk, att jag skulle råka på en så snäll människa.»

»Jag kom händelsevis att ge akt på er, när ni kom in, och sedan intresserade ni mig.»

»Jag brukar aldrig vara ute annars och minst af allt ensam; men jag tyckte jag kunde våga det, när Sofie fick följa och lofvade hämta i god tid. Hon är lite själfräddig annars och brukar inte vara så noga, men jag bad henne så särskildt kväll.»

Nu var man ute under det stjärnklara himlahalvvet, och svårigheterna voro jämförelsevis små.

Arm i arm vandrade de båda kvinnorna

framåt, medan den yngre varnade för hvarje den minsta stötesten.

»Frumtimret undrar väl på, att en stackare som jag inte håller sig hemma, men jag älskar musik så högt, och Antonia sade, att hon tyckte jag kunde gå, då jag så gärna ville.»

»Det var också en härlig konsert!»

»Den moderna musiken förstår jag mig inte på, den är nog vacker, men det är så bullersamt, och mot Beethoven kommer ändå ingen upp. Jag gick bara för Eroicans skull. Jag har inte hört den på många år, och jag känner hvar ton.»

Den gamla stannade och tycktes glömma tid och rum.

»Att jag skulle få höra den ännu en gång — det trodde jag inte.»

»Jag gaf akt på er, medan den spelades. Jag älskar också musik och förstod er.»

»Ger ni kanske musiklektioner?» Frågan gjordes med feberaktig iver.

»Nej — lyckligtvis intel!»

»Det har jag gjort, ända från det jag var femton år, men nu orkar jag inte längre.»

»Hvilket tungt lif!»

»Ja — ibland — men . . . Jag skulle inte dugt till något, när jag inte fick utbilda mig till konstnärinna, som jag önskat och hoppats — då man är ung, tänker man sig lifvet helt annorlunda, än det sedan blir. Jag har i alla fall haft glädje af mina elever, och Antonia var min allra bästa.»

»Antonia — är det en släkting?»

»Ack nej, men hon spelade för mig i många år, och sedan undervisade jag också hennes döttrar. Så flyttade de hit, och sedan jag blef skumögd och utsliten och inte kunde reda mig eller hade något hem, bad hon mig komma till sig. Hon var alltid så snäll — och så älskar hon musik. Vi brukade spela Eroican tillsammans, men nu kan jag inte längre.» En suck smög sig öfver de färglösa läpparna. »Det är tungt att blifva gammal.»

»Det är något, som förestår oss alla.»

»Ja! ja! Om man bara utträtt något under vägen! Tänk på honom, som skrifvit Eroican, han blir aldrig gammal han, och ändock fortlefver han genom generationer, och när man hör honom, är det som blefve man ung på nytt. Gud vare lofvad, att sådana människor funnits.»

Den gamla lyfte sina ögon som i tyst bön.

»Jag har så mycket att tacka för,» sade hon sakt. »Tänk, om inte Antonia tagit mig till sig?»

»Är fröken redan här?» inföll en lång, elegant, hattklädd ung kvinna, som kom emot dem med raska steg.

»Ja, Sofie lilla,» svarade den gamla ödmjukt, »och jag har väntat och ängslat mig, Sofie lofvade så säkert att komma i tid.»

»Jag trodde inte det skulle sluta före tio, för det sade vaktmästaren,» svarade Sofie med en vresig knyck på hufvudet.

»Men jag bad Sofie komma half tio.»

»Fröken är ju alltid så otålig, och det är minsann inte så lätt att komma ifrån.»

»Friherrinnan tyckte väl inte illa vara?»

»Hon säger ju ingenting — men baron och fröknarna.»

Det kom ett förskrämdt uttryck i det gamla ansiktet.

»Jaså! Jaha! De tyckte jag skulle stannat hemma, förstås, och det är också sant, men . . . Och nu har jag varit fruntimret till besvär också.»

»Det har varit mig ett nöje.»

»Jag kan inte tacka som jag ville; men den som älskar musik, förstår mig, och jag

tar gärna emot ledsamheter, när jag kommer hem, för jag har ändå hört Eroican, och på det skall jag lefva länge.»

»Skynda sig nu, fröken, jag står som på nålar,» afbröt Sofie.

»Jag kommer, jag kommer.»

»Det var lite, som skulle ändras på balkläduingarna tills i morgon.»

»För all del, det skulle Sofie sagt förr.»

Den gamla tog ett steg, som vore hon färdig att springa. »Adjö och tack,» sade hon brådskande och tryckte det främmande fruntimrets hand.

»Marche funebre är ändå vackrast,» ropade hon och vände sig till hälften om, medan hon stappade fram, stödd mot en vresig pigas arm, till ett hem som ej var hennes, där hon visste sig vara en börda, och där hon var tacksam att få invänta slutet på ett arbetsamt, glädjefattigt lif, som — i likhet med de flestas — blifvit så annorlunda än hvad hon tänkt sig.

Från Iduns läsekrets.

En bild ur den tjänande systemens lif.

Två timmar efter midnatt
 Ensam vandring öfver tomma
 Torg och öde, tysta gator;
 Alla tyckas hvila, alla
 Njuta af det lugn, som endast
 Sömnens ro bedöfvande kan
 Skänka trötta sinnet — Men ack!
 Tro ej skenet, det förvillar . . .
 Bakom stumma murar är ej
 Alltid denna frid att finna.
 Granska noga, och du varnar
 Snart den ljusa springan invid
 Fönsterkanten, som från dystra
 Aftonlampans dofva skimmer
 Söker sig en väg rundt kanten
 Af den fällda rullgardinen.

Om du kunde lyssna, säg hvad
 Hör du? — — — — —

»Syster, syster, är väl vaken!
 »Litet vatten, tungan bränner!
 »Syster! Kudden fallit ned, det
 »Känns så konstigt. Hu! Jag fryser,
 »Fryser ömsom, svettas ömsom.
 »Lägg tillräta täcket! Nej, nej!
 »Ej så mycket, det mig kväfver.
 »Hvad är klockan? Mina piller!
 »Torka pannan! Så olycklig
 »Såsom jag kan ingen vara.
 »Syster! Läs en stund, jag ber er!
 Kärlekens, barmhärtighetens
 Syster med de bleka dragen
 Kväfver, undertrycker sucken,
 Som från tröttadt, utarbetadt
 Sinne vill sig pressa fram och
 Något lätta prøfvad, tålig.
 Ömsint känsla för den sjuka,
 Som hon i sin värd har tagit,
 Och hvars smärtor ofta endast
 Hennes ömhet kunnat lindra.
 Nu hon läser, hennes ljufva
 Stämna lugnar — — — — —
 Sakta slumrar något litet
 Plågans offer där i bädden.
 Men ej länge; få minuter
 Endast — — — — —

»Syster! Somna ej, jag ber er!
 »Höften värker! Lägg mig på den
 »Andra sidan! Aj! Min skuldra!
 »Sakta stryk på ryggen uppåt!
 »Re'n i natt jag tycks få sluta
 »Detta lif med allt elände.
 »Bröset känns så tungt och rossligt.
 »Hör ej syster, att jag knappt kan
 »Andas mera? — — — — —
 Så ett ögonblick af trötthet
 Tyst hon hvilar, hvarpå åter
 Samma klagan höjes, samma
 Älskligt ljufva tålmod röjes.
 Natten styr ej, utan skrider
 Långsamt, till dess dagen randas.

Harald T—d—.

Hvarför?

Det är obestrifligt att, som sign. Ao i n:r 37 af Idun yttrar, kvinnan kan och ofta lyckas verka i det godas tjänst genom »hemliga krafter». Det är också en sanning, att hvarje ädelt och godt syfte har sitt värde samt en välgörande verkan, på hvilken väg än det banar sig fram till målet.

Men likafullt framställer sig den frågan: *hvarför* skola vi icke föredraga att i likhet med männen med öppet visir strida för befordrandet af det goda och rätta?

Vårt kvinnovärde höjes nog icke genom de »hemlighetsfulla krafter», hvilka hitintills utgjort kännemärket för vårt kön?

Raka vägen anses ju alltid för den bästa och genaste, och mig har det aldrig förefallit såsom något för oss hedrande, det där påståendet, att »kvinnans list öfvergår mannens hufvud»; tvärtom synes det mig något motbjudande och nedstående uti att med konstlade medel vinna segrar. Och männe ej männens aktning och förtroende i vida högre grad än nu är förhållandet, komme oss till del, därest vi skydde list och hemliga vägar för att bekämpa det onda — detta må nu angå sociala eller enskilda intressen. Jo, helt visst blefve vårt inflytande större, och så undginge vi det där tvätydiga, öfverlägsna leendet, hvarmed männen affärda oss och gifva vika »för husfredens skull» och som kommer oss att rodna öfver de vapen vi begagnat.

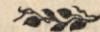
Mig är det ofattligt, hur någon kan triumfera öfver dylika bragder.

Aristoteles har otvifvelaktigt rätt, då han säger: »Alla, som grubbla på konsten att styra människosläktet, hafva blifvit öfvertygade, att statens öden bero på ungdomens uppfostran.» Men — männe icke villkoret för en *god* sådan är att de unga lära sig fritt, utan omvägar, förfäktas sin verkliga mening, och männe ej en moder får mera vördnad och lydnad af så väl son som dotter, om hon själf skyr allt hemlighetsmakeri och söker att genom sitt föredöme bilda fullt öppna, konsekventa karaktärer?

Hvad vishet beträffar torde det vara ganska problematiskt att afgöra, på hvilken sida, mannens eller kvinnans, den är störst (eller minst).

Fastän männen i det allmänna lifvet sekel efter sekel varit afgörande-parten, återstår dock så oändligt mycket att verka på skilda områden, att man har allt skäl att taga i betraktande dessa ord: »kvinna varder gifven mannen till ena hjälp» Eller hur?

Inga Schenfeldt.

Huru man förlofvar sig.

Några betraktelser för Idun

af

Helena Nyblom.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Bland alla slag af förlofningar, både de beräknade och de oberäknade, finns det ett slag, som är sällsynt, men som i alla fall existerar, och det är de förlofningar, som äro en följd af en alldeles plötslig förälskelse; då två människor förlofva sig efter att knappt ha talat med hvarandra.

Jag har sett exempel på sådana förälskelser, som verkligen förefalla som en inspiration.

Den unge mannen har sett en ung flicka, hvars namn han knappt vet, på en konsert i en stor människomassa och har sagt, icke blott till sig själf, men till sina vänner: »Henne skall jag ha och ingen annan!»

Så har hon försvunnit, år ha gått, utan att de vidare ha mött hvarandra. Så dyker hon upp igen, och i nästan samma ögonblick griper han fast och säger: »Nu har jag dig!» och hon säger strax ja. De förlofva och gifva sig, och många års lyckligt äktenskap visar, att de tyckas vara födda och skapade för hvarandra.

En annan ung man kom för många år sedan på en utställning, där det bland mycket annat befann sig en porträttgrupp. En af

personerna i denna grupp var en flicka på tolf år. Den unge mannen blef aldeles betagen i detta ansikte, och i det han vände sig till en kamrat, han hade med sig, sade han: »Ser du, det där är min tillkommande hustrus porträtt!»

Tio år senare blef hon verkligen hans hustru, trots alla möjliga besvärigheter, som ödet lade emellan dem.

Det hände en gång, att en ung man åkte på landet en söndag förmiddag och kom förbi en kyrka.

Plötsligt blef han, som annars icke var en vidare ifrig kyrkogångare, gripen af en oemotståndlig längtan att gå dit in. Liksom öfver allt på landet sutto männen på ena sidan af gången och kvinnorna på den andra.

Han intog sin plats bland männen, men han kunde icke låta bli att se öfver till kvinnornas sida, ty en öfvertygande känsla sade honom: »Därborta bland dem sitter hon, som skall bli min hustru.»

Han fick också strax klart för sig, hvem det var: en icke aldeles ung fröken, icke vacker och utan något särdeles anmärkningsvärdt i sitt yttre, men i alla fall var han fullt säker på, att det var hon, som var bestämd åt honom. Då menigheten gick ut ur kyrkan, gick han fram till henne, sade sitt namn och omtalade allt, hvad han denna dag hade känt, och hvilket han ansåg som en förutsägelse.

Hon, som han talade till, var en anspråkslös flicka, utan förmögenhet och tämligen ensam i världen. Hon såg på honom och var säker på, att hon skulle säga ja, och därpå förlovade de sig.

Deras äktenskap blef sedan ett af dessa verkligt lyckliga äktenskap, hvilka förefalla som om de skulle vara resultatet af en grundlig och mogen öfverläggning. Men att sådana lyckliga sammanträffanden höra till undantagen, kan det icke vara tvifvel om.

* * *

En gammal man sade en gång med anledning af en förlofning mellan en ung man, som han tyckte om, och en ung dam, som icke behagade honom:

»Ja, nu har hon förlovat sig med honom, och ni skall få se, att hon släpper honom inte, förrän han gifter sig med henne!»

Och detta fruktade resultat är väl hvad de flesta förlofningar ha till mål.

När man då betänker, att två människor, som lova hvarandra kärlek och tro, ha hela lifvet för sig och äro förbundna att i detta lif dela allt, både lycka och motgång, kan man verkligen undra på den oförvägenhet, det hänsynslösa mod, hvarmed människor kasta sig i sitt öde.

Hvari bör då grunden bestå, hvarpå en lycklig förbindelse skall byggas?

Tycke är icke nog, — men tycke skall finnas. Kärlek är icke nog, — men kärlek måste finnas. Goda yttre villkor äro icke nog, — men möjlighet till en själfständig existens bör ju också helst finnas. (Arbetskraft och anspråkslöshet äro också ett slags förmögenhet.)

Men viktigast och mest afgörande af allt är det, om två människor skola lefva ett lif tillsammans, att de tänka och lefva för samma mål, — med andra ord, om de bägge ha samma idealer, samma religion.

Är målet för deras sträfvanen detsamma, skola de utan tvifvel, huru olika de än äro, dock i allt väsentligt vara eniga. Är uppfattningen af deras plikter mot människor den samma, skall också uppfattningen af deras ömsesidiga plikter vara den samma.

»Plikt,» skall någon anmärka, »behöfver man plikt i kärlek?»

Ja, utan tvifvel! Om människorna verkligen funno deras ideal lefvandegjordt, om den ena människan alltid, i alla ögonblick, i alla, både små och stora tilldragelser, beständigt och i allt fullkomligt kunde motsvara den andra människans fordringar och förväntningar, — ja, då behöfdes ju ingen plikt.

I fullkomliga förhållanden behöfves endast kärlek. Men mellan högst ofullkomliga människor, som vi alla äro, behöfves en otroligt stor fond af plikt-känsla, till och med mot dem vi älska mest. (Jag vill icke tala om dem, vi ha upphört att älska.)

Det gifves många äktenskap, som bestå och till och med gå framåt på grund därpå, att en af parterna är en religiös människa.

I de fattigare klasserna existerar ofta hela familjen på en religiös moders kraft, som, till trots af en dålig och försupen man och alla möjliga yttre svårigheter, dock håller tillsammans det hela. Huru mycket mera skall då icke en familj kunna bestå och tillväxa i allt godt, där båda parterna, man och hustru, äro öfverens i det väsentliga, där de båda lefva för samma mål, arbeta med samma uppfattning af ansvar för Gud och människor.

Utan att alltid kunna vädja till en utgångspunkt, som bägge parter respektera, skola aldrig olikheter i uppfattning eller stridigheter kunna biläggas, och det är omöjligt att tänka sig, att en verkligt allvarlig människa skall kunna vara lycklig, om hon i hvarje ögonblick såras och plågas af, att se den människa hon mest älskar försumma och förkasta hvad hon själf sätter högst.

Visserligen kan det hända, att en man eller kvinna förlovat sig med tanke på att efter giftermålet kunna vinna sin älskade för sin egen öfvertygelse, men detta är dock alltid ett farligt experiment, hvartil hör stor andlig öfverlägsenhet och oändligt tålmod. Också händer det, att allvaret hos mången icke är större, än att det kan bortblåsas i en mycket ytlig atmosfär.

Därför är det säkrast, att de två, som vilja bo i samma hem, bygga på samma grund.

Man säger så ofta, att just motsatser dragas till hvarandra, att aldeles olika människor komplettera hvarandra.

I samhället är det sant. Där böra finnas människor af alla slag, teoretiska och praktiska, poetiska och handlande människor. Men om två människor i ett samlif skola glädja sig åt hvarandra, kan detta väl knappt ske, utan att de också ha många gemensamma intressen, — ju fler dess bättre.

Om mannen är uteslutande specialist, ha han och hans hustru just icke många samtalsämnen och kunna blott ytterst litet rikta hvarandras samvaro, liksom en man i längden måste känna sig rätt ensam, om hans hustrus enda intresse är hushållet.

Det finns så många allmänt mänskliga intressen, både teoretiska och praktiska, som det är en lycka och en rikedom att äga både för en man och en kvinna, och delas de af båda, får ett samlif en helt annan betydelse, än om mannen är i sitt element, först när han sysselsätter sig med sitt specialstudium, och hustrun först är på sin rätta hylla i skafferiet.

Näst efter det att hafva lifvets högsta intressen gemensamma, är det utan tvifvel det det lyckligaste för folk, som förlovat sig, att de så mycket som möjligt sympatisera.

Jag tror, att gemensamma sympatier och intressen äro den säkraste garanti för ett lyck-

ligt samlif och en långt fastare grund att bygga på än den allra starkaste kärlek. — Det är ett vanligt talesätt, att kontraster passa bäst tillsammans och komplettera hvarandra, men i verkligheten har jag aldrig funnit detta påstående hålla streck. Icke nog med att folk med aldeles motsatta intressen inom kort gå hvar sin väg, utan människor med aldeles olika naturer plåga och störa hvarandra.

Jag kommer ihåg en mycket liflig fru, som beklagade sig öfver, att hennes man var så lugn och långsam; men den, för hvilken hon beklagade sig, gaf det riktiga svaret: »Tänker då du på, hur du plågar *honom* med din liflighet?»

Om den ena parten bäst trifves på ett berg och den andra åter i en dal, så kunna ju icke bägge bli belåtna i samma hem. Ja, om frun tycker om att lägga socker i saladen och mannen anser det vara en ren olycka, så är ju trefnadan vid middagen slut.

Om än människor sympatisera aldrig så mycket, så likna dock aldrig två personer hvarandra så fullständigt, att det skulle bli enformigt för dem att lefva tillsammans. Variationer på samma tema äro alltid oändliga i naturen, men en duett skulle icke låta bra, om den sjönges af två, som ständigt gingo i hvar sin tonart.

Långt ifrån att tro, att motsatser skulle passa bäst ihop, anser jag, att ju mer det finnes likställighet i bildning, i intressen, i sympatier, desto säkrare skall en förening mellan två människor blifva lyckobringande. Ja, jag skulle till och med som norm vilja uppställa den regeln, att det ej måtte vara för stor skilnad i ålder dem emellan, så att de ungefär samtidigt måtte befinna sig i lifvets olika perioder.

Men så händer det, att rakt emot alla naturens, förståndets och rimlighetens lagar gud Amor kommer, siktar och träffar prick, och två människor, om hvilka ingen kunde ana, att de skulle passa ihop, förälska sig i hvarandra och blifva »malgré tout» så lyckliga, som två dödliga kunna bli.

Är det något, som man *ej* kan skriva lagar för, så är detta, *huru* människor böra bli kära, och *huru* de skola förlovat sig; — man kan blott säga: »Ja, så här bär man sig åt!»

Ur notisboken.

En hyllning åt madame Millet. På den fest, som sällskapet Alliance Française för några dagar sedan gaf i Stockholm för den nu afgående franske ministern René Millet, gaf i ett formfulländadt tal lektor J. Müller uttryck åt samfundets saknad öfver, att fru Millet ej var närvarande — hon vistas nämligen för närvarande vid en fransk badort — och erinrade om den välvilja, med hvilken hon från början omfattat Alliance Française, och det nit, med hvilket hon har verkat för detsammes befrämjande. Därför ville samfundet såsom en tacksamhetsgård öfverlämna till henne ett minne från den stad, som hon hade så kär, nämligen en oljemålning af artisten A. Thörne, framställande en vy af Stockholm från Operaterrassen. Taflan, som var infattad i en fornnordiskt snidad ram, aftäcktes därefter och blef föremål för allmän beundran.

Härefter tackade hr Millet i ett med stort bifall mottaget tal för de uttryck af tillgifvenhet och välvilja, som ägnats hans fru och honom själf. Han erinrade om det bekanta ordstäfvet: »hvad en diplomat kan uträtta, beror till hälften på hans hustru,» hvilket han, hvad honom vidkomme, ville ändra till tre fjärdedelar, och berättade, att hans utrikesminister om honom sagt: hr Millet är kanske »trop vif», men vi skola hoppas, att hans fru modererar honom. Det var för hans fru en saknad att ej nu kunna närvara, men hennes glädje öfver den vackra minnesgåfvan skulle bli så mycket större.

Folkskolelärarinnornas rättsliga ställning. Till ecklesiastikministern har nu från centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläroverförening öfverlämnats en skrivelse, i hvilken redogöres för kretsarnes yttranden om kyrkomötets bekanta beslut angående uppsägning af gift folkskolelärarinnorna. Svar föreligga från ej mindre än 132 kretsaföreningar, och de innehålla ett synnerligen kraftigt tillbakavisande af kyrkomötets omöterade attentat mot de gifta folkskolelärarinnorna.

Stockholms Kredit- och Diskontoförening har flyttat sitt kontor till Regeringsgatan 1, 1 tr. upp, strax bredvid Gustaf Adolfs torg, där en rymlig och treflig lokal inredts för den mycket anlåtade bankens behof. Vi hänvisa för öfrigt till annonsen i Idun.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i lördags sin första nyhet för säsongen, nämligen Friedrich Smetanas komiska 3-akts-opera »Brudköpet». Kompositören, död år 1884, hade flere år sin verksamhet i Sverige, och redan ur den synpunkten är det försvarligt, att k. operadirektionen upptagit en hans opera, som på en hel del af utlandets förnämsta operascener visat sig äga god dragningskraft. Då härtill emellertid också kommer, att denna opera är ett alster af en originel och genialisk tonsättare samt i sig själf har alla betingelser att slå an, blir uppsättandet af densamma så mycket mera berättigadt. Härutinnan äro vi således fullt ense med k. operadirektionen. Däremot torde ej kunna förnekas, att vid rollfördelningen fel begåtts, som göra, att den vackra operans tillvaro å k. operascenen alltför snart riskerats. Och detta är sannerligen skada. Smetanas opera »Brudköpet» innehåller så mycket af ursprungliga och anslående melodier, originel orkestrering, dräplig humor och pulserande lif, att den torde kunna räknas till de bästa operor, som på de senaste åren uppsatts härstädes. Libretto är med sina teckningar af den böhmiska folkkaraktären och det böhmiska folklivet mycket förtjänstfullt, och musiken sluter sig förtäffligt till densamma.

Utförandet företer visserligen ej några slutningar, utan går ganska jämnt, men lämnar dock rum för befogade anmärkningar, beroende hufvudsakligen på missgreppen i rollbesättningen. Detta senare gäller förnämligast hr *Bratbost*, som ingalunda är lämplig som den kække och skämtsamme Hans. Stämman är alltför hård och klanglös, hvadan t. ex. den vackra duetten med Marie i första akten ej alls når den verkan den skulle åstadkomma, om Hans hade en lämpligare representant. Både hr *Ödmann* och hr *Lundmark* hade här varit vida mer på sin plats än hr *Bratbost*. Den kvinnliga hufvudrollen, Marie, är tilldelad fröken *Lindegrén*, hvilken förtjänar odeladt erkännande för det samvetsgranna arbetet, hon nedlagt på densamma i såväl vokalt som dramatiskt hänseende. Partiet är i musikaliskt hänseende ett af de tacksammaste, och att fröken L. ej helt går ut därmed har nog sin hufvudsakliga grund däri, att stämman genom felaktig sångundervisning blifvit ganska ojämn och intonationen ej alltid ren. Högtonerna äro nu som för de bästa. Äfven i detta parti hade bättre krafter funnits att tillgå. En riktig opera-buffa-figur är *Kezal*, äktenskapsmäklaren. Hr *Brag* har här åstadkommit en lycklig mask och är på det hela taget ganska rolig. Ett ännu saftigare spel skulle emellertid icke skada, här bör bredas på ordentligt. Stämman räcker ledsamt nog ej till i det lägre registret, och partiet är mycket omfångsrikt. Som den stammade tölpen *Wenzel* — väl en enastående operafigur — gör hr *Henrikson* aktningvärda bemödanden. Rollen är såväl i vokalt som dramatiskt hänseende ganska maktfullgäddande, men kan göras mycket dräpligt. Undras manne, om ej hr *Nilsson-Adami*, hvilken ju nu lär vara engagerad, här varit i flere afseenden lämpligare? Hr *Johanson* är en god akrobatdirektör, hvaremot fru *Heintz* ingalunda vare sig i ena eller andra hänseendet är lämplig som lindanserskan *Esmeralda*. Som *Maries* och *Hans-Wenzels* föräldrar fyllde fröknarna *Almati* och *Peterson* samt hrr *Nygren* och *Grafström* godt sina platser, undantagandes i kvintetten med *Kezal-Brag* i sista akten — ett af operans vackraste nummer — där bristen på vackra och klangfulla röster gjorde sig alltför märkbar. Särskildt bör fröken *Almati* akta sig att här låta sin gälla stämma ligga för mycket öfver de andras, hvilket verkar absolut störande.

Kör och balett intaga i operan ett framstående rum och äro i musikaliskt hänseende förtäffligt tillgodosedda. Särskildt verkar första aktens in-

ledningskör synnerligt anslående. En dräplig scen, full af den saftigaste humor, är duetten emellan *Hans* och *Kezal* i andra akten. Operans glansnummer torde dock vara den briljanta uvertyren, som med sin nationella musik och sin fugasats utgör ett verkligt mästestycke. Utförandet var från orkesterns sida under hr *Hennerbergs* ledning i allo förtäffligt. Regien förtjänar också erkännande. Ännu litet mera rörlighet i folklifscenerna skulle dock ej skada, särskildt vid danserna.

Smetanas opera »Brudköpet» är af det värde, att k. operadirektionen vid dess uppsättande borde hafva skickat fram sina bästa krafter. Så har man gjort t. ex. på hofoperan i Berlin, där vi varit i tillfälle höra densamma, men så blef också resultatet där, hvad utförande och anslående verkan beträffar, ett helt annat.

— Vi erinra ännu en gång om morgondagens symfonikonserter å k. operan.

En intressant serie teaterföreställningar har pågått denna vecka å Sveateatern, där det från Paris så mycket omtalade sällskapet från *Théâtre de l'Oeuvre* uppträdde och spelat, hufvudsakligen nordiska stycken för en nordisk publik. Ett i sanning originelt experiment, som dock konstnärligt synes slå mycket väl ut. Som bekant ha dessa skådespelare gjort sig till målsmän för de nya symbolistiska riktningarna inom dramaten och med ungdomlig entusiasm uppträdde till protest mot den förut så länge förhärskande krasst realistiska skolan. När detta skrives, ha vi ännu blott hunnit bevista den första föreställningen, vid hvilken i tisdags Ibsens »Rosmersholm» fick en högst intressant tolkning. Särskildt *toänne* af sällskapets krafter utmärkte sig för eminenta och sjäfulla egenskaper, dess ledare hr *Lugné Poë* som *Rosmer* och madame *Bady* som *Rebecka*. Bifallet från den till stor del literära och konstnärliga publiken var stort. Vi återkomma till ett närmare omnämnande af sällskapets prestationer, då vi tagit del af deras öfriga repertoar, som upptager *Strindberg*, *Geijerstam* och de symbolistiska dramatikerens unge mästare, den geniale belgaren *Maurice Maeterlinck*, hvilken förut aldrig varit gifven i vårt land.

Filharmoniska sällskapet ämnar att under det nu ingångna musikåret gifva tre abonnementskonserter. På programmet till en af dessa har, för att tillmötesgå en under de senare åren från många håll uttalad önskan, upptagits *Joh. Seb. Bachs* gripande »Matteus-passion», som sällskapet för fyra år sedan med så stor framgång introducerade. Å de andra konserterna skola utföras *Saint-Saëns'* härstädes ökända ode »Lyrans och harpan», som är mycket gouteradt i Paris, *Rob. Schumanns* romantiska kantat »Der Rose Pilgerfahrt», hvilken kan sägas utgöra en nyhet för den nuvarande generationen, »Die Seligkeit» (Bergspredikan) af *F. Liszt* samt ett antal körer a capella, dels af *L. Norman* och *Aug. Söderman* (sjungna vid sällskapets första uppträdanden för tio år sedan), dels af den äldre musikens två störste mästare *Orlando di Lasso* och *Palestrina*, för att bringa en enkel gård åt äminnelsen af dessa märkesmän, vilkas död timade för jämt 300 år sedan.

Operasångaren C. F. Lundqvist gaf i tisdag sin s. k. afskedskonsert i Musikaliska akademien inför en talrik publik. Och att denna ej gärna ville veta af något afsked, åtminstone för någon längre tid, därom vittnade nog samt de entusiastiska applåder, som beledsagade hvarje af den aktade och framstående konsertgifvaren utförd nummer. Förtäffligt biträde lämnades af fru *Edling*, fröken *Sidner* och hr *Aulin*, hvarjämte en ung pianist hr *Roth*, som vi tro för första gången, lät höra sig offentligt.

Fru Margarete Stern gifver i afton (fredag) sin första konsert efter ett förtäffligt program. Fröken *Ester Sidner*, vår unga från Paris nu hemkomna sängerska, biträder.

Studentskan.

(»Bilder aus dem Universitätsleben» von einem Grenzboten.) Öfversättning för Idun af **Julius K.**

I sen alltså, mina herrar», sade professor *Knorre* häftigt, i det han lutade sig tillbaka i sin stol och hastigt kastade en vredgad sidoblick på studentskornas bänk, »åsikterna om det vidt berömda »evigt-kvinnliga» skilja sig hos olika folkslag vida från hvarandra. Att fullfölja detta ämne är en mycket lockande och tacksam

uppgift för en litteraturhistoriker; vi finna i alla litteraturer bredvid de sinnligt öfverretade, försmäktande lyrikerna, som äro outtömliga i de löjligaste lofprinsningar öfver kvinnan, äfven förnuftigt tänkande andar, som icke låtit bedraga sig angående det sanna värdet och det i grunden sorgliga innehållet hos det täcka könet. Jag framlade i min förra föreläsning ett rikt urval af tankar hos sådana diktare och filosofer ur den grekiska, romerska, italienska, franska och engelska litteraturen. Jag vill nu till sist i fri öfversättning meddela en till vårt ämne hörande österländsk berättelse.»

Man kunde tydligt se, med hvilket välbehag den gamle ungarlen och kvinnohataren för denna församling utbredde sin lärdoms skatter. Han jämkade på sin krage, för med vänstra handen långsamt öfver det kortklippta, gråa helskägget, knep en smula ihop det högra ögat, ty till höger suto de förhatade ähörarinnorna, och började berätta: »En magiker kom en gång till en gammal konung och gaf honom en ofantligt stor och präktig marmorvas, ett mästerverk af bildande konst.

Konungen lät uppställa den i en sal i sitt slott, och alla hofmän, lärde, konstnärer och diktare strömmade till och med från rikets aflägsnaste delar dit för att få se det prisade konstverket.

Det var i själfva verket en oförläpelig skapelse. Den i mjuka linier uppstigande, rikt utarbetade foten, den symmetriska resningen, den förtjusande rundningen, de rika ornamenten, den konstnärligt mejslade, af en guldring omsluten halsen samt slutligen, såsom en särskild egendomlighet, det slipade, med reliefer försedda locket af agat, som blott magikern var i stånd att öppna, allt skärskådades ifrigt af de närvarande. Men ett allmänt erbännande, en beundran utan vidare fanns icke. Här och där förmärktes till och med ett slags opposition: man stack sina hufvuden tillsammans, hviskade hvarandra i öronen, ryckte på axlarna och sade: Ja, det är visserligen mycket vackert, men...

Den gamle konungen lade märke till dessa halfta erkännanden, och förgärd gjorde han magikern uppmärksam härpå. Magikern trädde då med en vis mans lugn fram bland åskådarna och sade: »Ärade konstvänner! Den plastiska skönheten, den ädla formen, den rika utsirningen, med ett ord det yttre hos denna vas är icke hufvudsaken. Vasen är blott det enkla omhöljet för det öfver alla mänskliga begrepp värdefulla innehållet. Icke kärlet, utan hvad som gömmes däriinom, är det beundransvärda. Däri ligger den skatt, som skall hänföra vårt folk och eftervärlden och lända dem till välsignelse. Jag ser här bland er store andar, lärde, konstnärer och diktare. Den skall vasen med sitt innehåll tillhöra, som gissar hvad som finnes doldt i den.»

En ny ström af konstfver, vetgirighet och hänförelse genomträngde de församlade och alla trängde sig in i salen för att försjunka i funderingar öfver vasens hemlighet. Snart suto de store tänkarne timtals framför den på mjuka länstolar med hufvudet stötd mot vänstra handen och med en anteckningsbok och en blyertspenna i den högra för att filosofiskt utgrunda kärlets innehåll. Där skredo konstnärer med långa härmanar på axlarna, med bredbruttade hattar i händerna och långa, flygande halsdukar majestätiskt fram och tillbaka eller smögo sig på täspetsarne omkring vasen, som skulle de af ornamenten och reliefbilderna kunna gissa sig till innehållet. Rika, välfödda konstlärare stannade dagen i ända i salen, torkade med sina sidennäsdukar svetten från pannan och plågade till det yttersta sin hjärna för att lösa gåtan. I bakgrunden af salen stodo skalderna med korslagda armar stödda mot pelarna och riktade den beslöjade blicken liksom kärleksdrucken mot vasen.

Det dröjde ej länge, förrän den första dikten utkom. Detta gaf signalen till en verklig störtsjö af förklaringsförsök. Filosoferna skrefvo den ena lärda afhandlingen efter den andra. De vetenskapliga åsikterna kommo i strid med hvarandra, mellan de enskilda partierna uppblossade de häftigaste fejder. Af artiklar blefvo broschyrer, af broschyrerna böcker, af böckerna hela bibliotek. Bildhuggarne togo vasen till modell och efterbildade den i marmor, brons och trä. Målarne brukade den i alla ställningar och till alla ändamål, i stilleben och i genre, i landskapsmålningar och historiska tafvor. Tonsättarne eldades af det gåtliga innehållet till härliga tonskapelser, och de lyriska, episka och dramatiska diktarens verk, hvilka sökte utgrunda och framställa den hemlighetsfulla vasens väsende, växte nästan i oroväckande grad.

Den gamle kungen lät samla alla böcker från den simpla broschyren till boken i guldsnitt. I salen uppställdes stora, skåp och snart voro de fyllda från öfvan till nedan. Konungen glädde

sig däråt, ty han menade, att ett folk icke lever af bröd allenast, och därför uppmuntrade han alltjämt till nya försök att lösa problemet. Men då många af de store tänkarna blefvo vansinniga genom sina funderingar och andra af förtviflan hängde eller dränkte sig, blef konungen vred. Han kallade magikern till sig, kiandrade honom häftigt och hotade att döda honom, om han icke genast yppade för honom vasens innehåll.

Magikern bugade sig tyst, gick ensam med konungen in i salen och medtog två stegar. Båda stego därpå upp för att kunna se ned i vasen. Magikern öppnade locket genom att slå på det med ett guldstycke och trädde därpå tillbaka; konungen böjde sig ytterst nyfiken öfver kanten. Han böjde hufvudet till höger, han böjde det till vänster. Hans blickar sökte ofvan och nedan, de fögo längs utefter väggarna, ned till foten och upp till halsen. Plötsligt höjde han vredgad upp hufvudet, hans ögon rullade vildt, och rasande skrek han till magikern: »En eländig lögnare är du, en gemen svindlare! Ingenting finnes där! Och detta är de skatter, som skulle lända mitt folk och eftervärlden till välsignelse?»

Men magikern förblef lugn och visade leende på skåpen i salen: »Där, min konung, äro skatterna. Utan vasens obekanta innehåll skulle dessa odödliga skatter icke finnas till.» Den gamle konungen teg och mönstrade skåpen. Båda stego långsamt ned för stegen.

»Och dock,» sade konungen, »förargar det mig, att jag, gamle man, så har låtit föra mig bakom ljuset. Det är första gången i mitt lif, som jag på detta vis blifvit lurad.»

»Första gången?» frågade magikern leende och strök långsamt sitt långa skägg. »Stora, vise konung, tänk på kvinnorna!»

Den gamle härskaren såg förvånad upp: »Hvad har vasens hemlighetsfulla innehåll innehåll med kvinnorna att göra?»

»Denna fråga, min furste, är icke svår att besvara. Liknar icke den där vasen till sin form och sitt innehåll de flesta kvinnor. Om våra filosofer, konstnärer och diktare kände dess sanna innehåll, skulle de då skriva böcker däröfver och skapa konstverk efter densamma. Det är således en god sak, att tomheten är dem fördold; det är

nyttigt, att de evigt söka efter det förmenta hemlighetsfulla innehållet.»

Den gamle konungen såg förvånad på magikern; därpå blickade han en stund eftertänksamt framför sig och mumlade, nickande med hufvudet: »Kvinnor och innehållsrika, hemlighetsfulla vasen! Han gaf magikern handen: »Förlåt mig, det var den dumaste fråga, jag i min lefnad gjort. Fordra, hvad du vill, jag behåller vasen.»

»Men först sluter jag igen den,» sade magikern. Därpå stod han åter upp på stegen och slöt till locket, så att det icke mera kunde öppnas. »Så,» sade han högtidligt, då han åter var nere, »nu har den åter sitt innehåll. Nu må de åter filosofera och mäla och sjunga.»

I samma ögonblick slog klockan. Auditoriet hade med spänning hört sagan till slutet och brast nu ut i högljudt skratt. »Mina herrar,» sade professorn med en viss triumferande glädje, »historien är slut. Man kunde kanske tillägga den märkliga omständigheten, att kvinnorna själfva tro på vasens hemlighetsfulla innehåll. På detta själfbedrägeri beror obestriddigen hela den moderna kvinnofrågan med alla dess galna åsikter och fordringar. Men den som bedrager sig själf, är oduglig som kritiker och duger ej alls till vetenskapsdikare.»

Därpå tog han sin hatt och lämnade hörsalen, under det han af studentskornas sänkta blickar och röda kinder öfvertygade sig om att lugget träffat. Blott en, som hade sin plats långt fram, en brunett med enkelt kammadt, svart hår och stora bruna ögon, såg stadigt på honom och nickade eftertänksamt till honom, då han gick förbi. »Så oförskämdt,» framstötte han mellan tänderna, då han kommit ut i korridoren, »att börja kokettera här. Jag skall snart skaffa mig hela sällskapet från halsen!»

Därmed sprang han emot sin kollega, professorn i matematik.

»Hallå! Spring då inte omkull mig!» ropade denne förvånad. »Ni tyckes vara i föga vänlig stämning.»

»Ja, här ha vi nu hela patrascket,» sade Knorre, »titta dit in bara. Hela salen är full af fruntimmer och jag förefaller mig själf, som vore jag hufvudet i ett jungfrustift. Men jag förutsåg det där, jag. Då jag förra gången i konsistorium oppo-

nerade mig mot, att kvinnor hade tillträde till våra föreläsningar, stod mig ingen bi, icke ni heller, ärade kollega. Jag mär, som om jag en hel timme slukat vispad grädd. Rekommenderar mig.»

Knorre lämnade universitetshuset och gick ut i promenaden. Där stannade han, stötte käppen häftigt i marken och frammulade ett par hotelser. Den där lilla brunetten hade förargat honom. Nu på gamla dagar, då han närmade sig sextioåret, skulle han stå och »läspa» för fruntimmer, som han uttryckt sig i konsistorium, leta ut sötsaker och se förbindlig ut. Det kunde icke tusan slå ut med. Den som ville ha fulla hörsalar, kunde ju, i stället för fruntimmer, lika gärna sätta dit dockor från modemagasinerna. Tre sönderhuggna ölfat till studenter vore honom kärare än trettio bleksigtiga, glasögonbeväpnade, hysteriska fruntimmer. Det fattades bara, att hvarje universitetsprofessor inrättade en pension för flickor och dessutom uppträdde som äktenskapsmäklare. Ty på giftermål ginge ändock det hela ut. Allt annat hos dem vore blott hyckleri, dumhet eller fäfänga.

Under det han gick hemåt, dök hela konsistoriesammanträdet åter upp för honom. Hans åsikter hade mött det häftigaste motstånd, men så mycket hade han klart för sig, att detta motstånd blott utgått från de herrar professor, som stodo under toffeln och i det äkta ståndet visserligen funnit sin trefnad, men också fått betala den med sin fria vilja. På detta sätt hade det olyckliga beslut fattats och fruar fått tillåtelse att åhöra föreläsningarna.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Helga Hoving; af *Daniel Fallström*. (Med porträtt) — Till Nore; poem af — *li* —. — »Pärlean bland dagar»; af *Ellen Bergström*. — Adliga jungfrur; af *En jungfrufur*. — »Eroican»; skiss af *Vilma Lindhé*. — Från Iduns läsekrets: En bild ur den tjänande systems lif; af *Harald T-d*. — Hvarför? af *Inga Schenfeldt*. — Huru man förlorvar sig; några betraktelser för Idun af *Helena Nyblom*. (Forts. och slut). — Ur notisboken. — Teater och musik. — Studentiskan; öfvers, för Idun af *Julius K.* — Tidssfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linde*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

En kvinna, som mitt första icke kan,
Sig reder säkert ganska slätt i världen.
Hon skattar nog ändå åt lyxen, flärden — —

Men stackars hennes barn och hennes man!

Den som mitt andra har, väl känner bäst

Den ömma punkt, på hvilken värst det klämmer;

Dock den som ana kan hans kval och jämmer

Bör söka skaffa honom större — läst.

Mitt tredje är ett litet märkligt ting:
Det dyrbart är, kan ock ha värde ringa,
Kan lycka ge, men kan ock ofärd bringa;

Du själf det har — när allting kommer kring.

Mitt hela är en kostbar »släkt-klenod»:
En kedja, fogad hop af länkar många;
Gick en af dem förlorad, tider långa
Af sorg de andra säkert förestod.

Acolus.

Apoköp.

1—6 = Hvad modets slafvar kunna kallas.

1—5 = Hvad du ej kan göra med en solstråle.

1—4 = En börda.

1—3 = Benämning på en, som ofta dummar sig.

1—2 = Motsats till många.

S. L.

Proköp.

1—5 = Oartig titel.

2—5 = Mansnamn.

3—5 = Hvad »husan» för krig emot.

S. L.

Sifferlogogryf.

2 3 5 7 6: Under tysthetslöfte.

8 7 5: » vattnet.

6 3 2: » taket.

6 7 1 5: » skenan.

2 3 8: » glaset.

5 7 6 8: » korset.

1 5 7 4: » underteckn.

1 2 3 4 5 6 7 8: Under sommaren.

Kalla K.

Aritmogryf.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en, under Gustaf Vasas tid, namnkunnig person.

1	1	8	11	9	2	12
2	9	2	2	10	3	10
3	2	8	7	6	8	11
4	13	4	5	14	8	11
5	10	2	14	18	15	17
6	16	1	14	16	11	8
7	5	4	11	4	1	16
8	14	16	12	11	16	18
9	8	2	10	14	4	2

1) Prydnadsväxt, 2) fult streck, 3) del af människokroppen, 4) omtyckt vara, 5) utan hvilket maten ej smakar, 6) någonting fångslande, 7) fruntimmersnamn, 8) hvad hvarje skolbarn äger, 9) lysande föremål.

S. L.

Ifyllningsgåta.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en svensk romanförfattarinna, slutbokstäfverna namnet på ett af hennes arbeten.

			E		
	D				T
		S			I
			M	R	
				G	
			K	P	
			S	K	
				R	
			E	K	
		D			U
	S				B
			A		

1) Stad i Tyskland, 2) svensk ständsrepresentation, 3) landskap i Turkiet, 4) del af ett kräftdjur, 5) uttryck för något olagligt, 6) forngrekisk filosof, 7) yrkesnamn, 8) fru, som ägnar sig åt handel, 9) spelkort, 10) storhertigdöme i Tyskland, 11) invånare på ostkusten, 12) stad i Spanien.

Erik.

Länkgåta.

Utan att omkasta bokstäfverna får man ur ett substantiv:

- 1) Något som ofta lämnar spår efter sig.
- 2) Fyrfota djur.
- 3) Del af en byggnad.
- 4) Hvad man kan bilda med tvänne linjer.
- 5) Mansnamn.
- 6) Något som smeden haft i sin hand.
- 7) Har sitt fäste i jorden.

S. L.

Lösningar.

Logogryfen: Gärdesgård; gård, däre, gäs, grå, är, gärde, rädd, säd, snår, gräs, ärg, ärr, dräng, sägen, rese, resenär, säng, ägg, nåd, grädd.

Ordförvandlingsgåtan: *Ranunculus acris*; 1) Roskilde, 2) Arkipelagen, 3) nejonöga, 4) Uggleviken, 5) Nebukadnezar, 6) Canterbury, 7) uister, 8) leopard, 9) urmakare, 10) silsallat, 11) Angelstad, 12) Christiae, 13) Ramlösa, 14) ingefära, 15) sidensvans.

Diamantgåtan:

D
B I E
B R A M A
D I A M A N T
E M A U S
A N S
T

Fyrkantsgåtan:

S K O L K A
K A P E L L
O P E R A N
L E R I G A
K L A G A R
A L N A R P

MATTONS SALONGS-OLJA!

Extra raffinerad amerikansk Fotogén. — Ensartad! Vattenklar! Rökfri!

Inkommer i lådor, innehållande 2:ne hermetiskt slutna cisterner, rymmande tillsammans 37 liter.

Carl R. Matton, Stockholm.

Talrika ombud i landsorten.